

Průměrná mzda v Jihomoravském kraji v letech 2000 až 2005

- hrubá měsíční mzda se ve sledovaném období zvyšovala v průměru o 7,0 % ročně
- nejvyšší mzdy jsou dlouhodobě vypláceny v odvětví zabývajícím se finančním zprostředkováním
- vyšší průměrné mzdy v roce 2005 se Jihomoravský kraj řadil na páté místo v České republice
- nejlépe placeni v roce 2005 byli vedoucí a řídící pracovníci v Hlavním městě Praze

Průměrná hrubá měsíční mzda je počítána jako podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Zohledněním faktu, že v nepodnikatelské sféře pracuje vyšší podíl osob na částečný úvazek, je prostorové a meziodvětvové srovnání mzdového vývoje provedeno na údajích přepočtených počtů zaměstnanců, které přihlíží k jednotné délce pracovního úvazku. Územní třídění údajů je provedeno podle okresu sídla vykazující jednotky tzv. podnikovou metodou. To znamená, že i když má ekonomický subjekt nižší organizační složky (závody, provozovny) v jiném okrese, je celý zařazen do okresu, v němž sídlí jeho ústředí.

Průměrná měsíční mzda v Jihomoravském kraji v roce 2005 dosáhla částky 17 641 Kč na přepočteného pracovníka, což bylo o 830 Kč, tj. o 4,9 % více, než v roce 2004. K růstu hrubé mzdy docházelo v celém sledovaném období, mzda se zvyšovala v průměru o 7,0 % ročně. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2001, kdy proti předchozímu roku byla hrubá mzda o 8,4 % vyšší. Celkově se průměrná mzda zvýšila ve sledovaném období o 5 082 Kč, což představuje zvýšení o 40,5 %.

Tab. 1 Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců (přepočtené osoby) podle OKEČ

(subjekty se sídlem na daném území, bez podnikatelských subjektů do 20 zaměstnanců)

Odvětvová činnost	Průměrná měsíční mzda (Kč) - přepočtené osoby						Index 2005/2000	Průměrná roční změna v %
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ¹⁾		
Kraj celkem	12 559	13 616	14 618	15 744	16 811	17 641	140,5	7,0
z toho:								
A Zemědělství, myslivost a lesnictví	10 091	11 280	11 643	11 946	12 919	13 490	133,7	6,0
B Rybolov a chov ryb	12 467	14 865	15 446	17 052	18 302	.	146,8	10,1
C Těžba nerostných surovin	15 589	17 216	18 401	20 020	21 335	22 553	144,7	7,7
D Zpracovatelský průmysl	12 306	13 146	13 703	14 703	15 876	16 631	135,1	6,2
E Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	16 369	17 504	18 601	19 624	20 753	20 010	122,2	4,1
Průmysl celkem (C až E)	12 654	13 508	14 104	15 105	16 256	16 885	133,4	5,9
F Stavebnictví	12 952	13 797	14 845	16 003	17 172	18 062	139,5	6,9
G Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	12 200	12 995	14 328	15 145	15 780	16 470	135,0	6,2
H Ubytování a stravování	9 361	9 859	10 988	11 043	11 642	12 335	131,8	5,7
I Doprava, skladování a spoje	12 827	13 421	14 063	14 907	15 780	16 501	128,6	5,2
J Finanční zprostředkování	21 897	25 831	28 479	27 197	30 114	32 162	146,9	8,0
K Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti	15 034	16 364	17 760	18 897	20 266	21 240	141,3	7,2
L Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	13 462	14 895	16 243	17 754	18 659	19 825	147,3	8,0
M Vzdělávání	12 255	13 577	14 908	16 682	18 243	19 515	159,2	9,8
N Zdravotnictví a sociální péče; veterinární činnosti	12 566	14 346	16 264	17 663	18 010	18 879	150,2	8,5
O Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	10 934	11 765	12 738	13 846	14 879	15 599	142,7	7,4

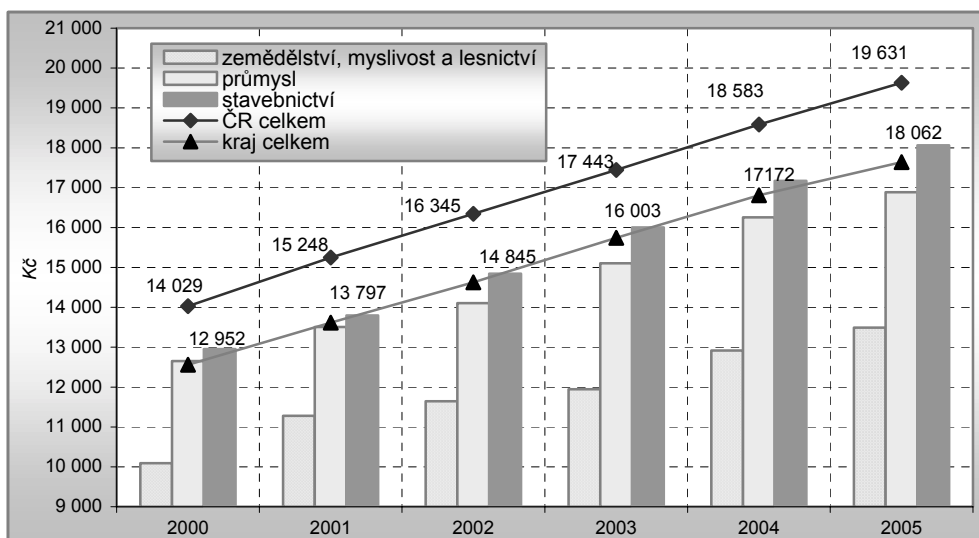
¹⁾ předběžné výsledky

K odvětvím s nejvyšší průměrnou mzdou dlouhodobě patří finanční zprostředkování a odvětví těžby nerostných surovin. Vyšší mzdu vykazují i subjekty věnující se činností v oblasti nemovitostí a pronájmu, resp. podnikatelské činnosti. Naopak nejnižší průměrnou mzdou pobírali zaměstnanci pracující v odvětví ubytování a stravování, dále v odvětví zemědělství, myslivosti a lesnictví. Rozdíl mezi odvětvím s nejvyšší a nejnižší průměrnou mzdou (finanční zprostředkování vs. ubytování a stravování) v roce 2005 činil 19 827 Kč, v oblasti ubytování a stravování byly tedy vypláceny 2,6-krát nižší mzdy než v odvětví finančního zprostředkování.

Z pohledu na průměrné mzdy v okresech Jihomoravského kraje v jednotlivých letech sledovaného období je patrné dominantní postavení okresu Brno-město jako okresu s dlouhodobě nejvyšší průměrnou mzdou. Na opačném pólu, tedy okres s nejnižší mzdou, se v těchto letech vystřídaly třikrát okres Hodonín, dvakrát

okres Znojmo a jedenkrát okres Vyškov. Pomyslné nůžky rozdílu mezi okresy s nejnižší a nejvyšší průměrnou mzdou se rozvířaly. Na počátku sledovaného období byla průměrná mzda v okrese Brno-město přibližně o 21 % vyšší než v okrese s nejnižší mzdou, v roce 2005 ale už rozdíl činil téměř 25 %.

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance (přepočtené osoby) v Jihomoravském kraji

O výsadním postavení okresu Brno-město svědčí i to, že všechny ostatní okresy v celém sledovaném období (s výjimkou okresu Brno-venkov v roce 2001) nedosáhly na hodnotu průměrné mzdy v kraji. V okrese Brno-město došlo ve sledovaném období k celkovému nejvyššímu zvýšení průměrné mzdy (o 5 585 Kč), nejvyšší relativní zvýšení vykázal okres Vyškov (o 42,3 %) a zde byla vykázána i nejvyšší průměrná roční změna vyplácených mezd (7,3 %).

Tab. 2 Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců (přepočtené osoby) v okresech Jihomoravského kraje

(subjekty se sídlem na daném území, bez podnikatelských subjektů do 20 zaměstnanců)

	Průměrná měsíční mzda (Kč) - přepočtené osoby						Rozdíl 2005-2000	Index 2005/2000	Průměrná roční změna v %
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ¹⁾			
Kraj celkem	12 559	13 616	14 618	15 744	16 811	17 641	5 082	140,5	7,0
v tom okresy:									
Blansko	11 669	12 518	13 046	14 411	15 276	15 964	4 295	136,8	6,5
Brno-město	13 473	14 544	15 797	17 063	18 245	19 058	5 585	141,5	7,2
Brno-venkov	12 440	13 872	14 475	15 252	16 459	17 619	5 179	141,6	7,2
Břeclav	11 325	12 434	13 258	14 133	15 183	15 895	4 570	140,4	7,0
Hodonín	11 570	12 121	12 880	13 879	14 593	15 591	4 021	134,8	6,1
Vyškov	11 138	12 345	13 232	14 153	15 223	15 849	4 711	142,3	7,3
Znojmo	11 172	12 226	12 996	13 781	14 684	15 268	4 096	136,7	6,4

¹⁾ předběžné výsledky

Průměrná hrubá měsíční mzda vyplácená zaměstnancům v subjektech se sídlem v Jihomoravském kraji byla v roce 2005 o 1 990 Kč, tj. o 10,1 % nižší, než činila průměrná mzda v České republice. Částkou 17 641 Kč se Jihomoravský kraj ve srovnání s ostatními kraji umístil na 5. místě. Nejnižší průměrná mzda v roce 2005 byly vykazována v Karlovarském kraji (16 498 Kč), naopak nejvyšší (a to v celém sledovaném období) v Hlavním městě Praze (24 782 Kč). Rozdíl mezi těmito hodnotami činí 8 284 Kč, mzdy v Hlavním městě Praze byly v daném období vždy přibližně o 50 % vyšší, než v kraji s nejnižší mzdou (v roce 2000 kraj Vysočina, v letech 2001 až 2003 Olomoucký kraj a v letech 2004 a 2005 Karlovarský kraj).

O dominantním postavení Hlavního města Prahy v oblasti mezd svědčí skutečnost, že všechny ostatní kraje v celém sledovaném období byly hodnotami průměrné mzdy pod úrovní hodnoty průměrné mzdy v České republice. Této hodnotě se vždy nejvíce přibližoval Středočeský kraj. V Hlavním městě Praze došlo ve sledovaném období k celkovému nejvyššímu zvýšení průměrné mzdy (o 7 333 Kč), nejvyšší relativní zvýšení

vykázal kraj Vysočina (o 43,3 %) – zde byla vykázána i nejvyšší průměrná roční změna výše vyplácených mezd (7,5 %).

Tab. 3 Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců (přepočtené osoby) podle krajů

(subjekty se sídlem na daném území, bez podnikatelských subjektů do 20 zaměstnanců).

	Průměrná měsíční mzda (Kč) - přepočtené osoby						Rozdíl 2005-2000	Index 2005/2000	Průměrná roční změna v %
	2000	2001	2002	2003	2004	2005 ¹⁾			
ČR celkem	14 029	15 248	16 345	17 443	18 583	19 631	5 602	139,9	7,0
Hl.město Praha	17 449	18 986	20 542	21 768	23 181	24 782	7 333	142,0	7,3
Středočeský	14 025	15 113	16 034	17 063	18 223	19 185	5 160	136,8	6,5
Jihočeský	12 648	13 637	14 503	15 367	16 264	17 161	4 513	135,7	6,3
Plzeňský	13 090	14 342	15 316	16 346	17 334	18 184	5 094	138,9	6,8
Karlovarský	12 054	13 034	13 966	14 948	15 889	16 498	4 444	136,9	6,5
Ústecký	12 782	13 750	14 658	15 668	16 659	17 490	4 708	136,8	6,5
Liberecký	12 479	13 561	14 491	15 567	16 704	17 498	5 019	140,2	7,0
Královéhradecký	12 367	13 377	14 234	15 227	16 262	16 934	4 567	136,9	6,5
Pardubický	12 070	13 052	13 947	15 049	16 073	16 916	4 846	140,1	7,0
Vysočina	11 686	12 940	13 853	14 945	16 028	16 748	5 062	143,3	7,5
Jihomoravský	12 559	13 616	14 625	15 744	16 811	17 641	5 082	140,5	7,0
Olomoucký	11 914	12 917	13 778	14 742	15 901	16 675	4 761	140,0	7,0
Zlínský	12 297	13 340	14 134	15 108	16 061	16 900	4 603	137,4	6,6
Moravskoslezský	13 103	14 323	15 283	16 260	17 310	18 067	4 964	137,9	6,6

¹⁾ předběžné výsledky

Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky (MPSV) uskutečňuje strukturální šetření mezd, které se od podnikového výkaznictví odlišuje. Do roku 2003 zde bylo jako jediný zdroj informací využíváno čtvrtletní zjišťování Informační systém o průměrném výděлку MPSV (ISPV). Od roku 2004 slouží ISPV jen pro zjišťování údajů o subjektech podnikatelské sféry, pro nepodnikatelskou sféru je nově využíván administrativní zdroj Informační systém o platu (ISP) Ministerstva financí ČR.

Tab. 4 Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců podle hlavních tříd KZAM podle krajů v roce 2005

(strukturální šetření mezd)

	Průměrné mzdy u hlavních tříd zaměstnání klasifikace KZAM								
	1000	2000	3000	4000	5000	6000	7000	8000	9000
	vedoucí a řídící	vědecktí, odborní duševní	technici, zdravotníci, pedagogové	nižší administrativní	provozní ve službách a obchodě	dělníci v zemědělství, lesnictví	kvalifikov. dělníci, výrobci	obsluha strojů a zařízení	pomocní, nekvalifikovaní
Hl. m. Praha	57 694	35 123	28 078	20 522	15 139	15 250	21 028	20 465	13 349
Středočeský kraj	43 684	27 397	24 037	17 488	14 587	14 384	19 585	18 511	12 570
Jihočeský kraj	37 306	24 177	21 666	16 062	13 031	13 818	17 539	16 981	12 562
Plzeňský kraj	37 869	26 446	21 877	16 937	13 118	13 496	18 260	18 040	13 149
Karlovarský kraj	35 491	25 642	21 390	15 798	14 969	13 530	15 636	16 350	11 454
Ústecký kraj	39 095	25 712	21 506	15 970	13 373	11 343	17 448	18 205	11 581
Liberecký kraj	36 394	25 216	20 375	16 070	13 423	13 175	17 734	17 233	12 412
Královéhradecký kraj	38 451	24 956	20 924	16 581	14 274	13 537	15 939	16 392	12 594
Pardubický kraj	36 092	25 616	20 958	15 943	12 885	14 293	15 692	15 993	11 821
Vysočina	34 635	24 315	20 493	16 262	12 834	13 695	16 969	17 352	11 879
Jihomoravský kraj	40 795	27 305	22 612	16 517	13 412	11 816	16 666	16 577	11 490
Olomoucký kraj	39 148	24 901	20 503	15 702	12 630	14 122	16 888	15 805	11 549
Zlínský kraj	38 841	26 295	21 317	16 128	12 185	13 990	16 994	17 069	11 630
Moravskoslezský kraj	36 628	25 720	21 161	15 305	12 549	12 738	18 351	18 717	12 207

Do hrubých mezd se ve strukturální statistice počítají všechny mzdy za práci včetně prémie, odměn a dalších platů, dále veškeré náhrady mzdy za neodpracovanou dobu (dovolenou, svátky, překážky v práci apod.) a odměny za pracovní pohotovost za celý rok. Průměrná mzda zaměstnance v daném roce je vypočtena poměním s jeho placenou dobou, tedy počtem měsíců, za které mzdu či náhradu mzdy skutečně pobíral, odečtena je tedy doba nemoci a dalších neplacených nepřítomností v práci za daný rok. Vypočtená průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč) tak co nejpřesněji vypovídá o srovnatelných mzdových úrovních v různých zaměstnáních (pracovních místech) při přesně zjištěném objemu placené doby.

Takto vypočtená průměrná mzda tedy není a nemůže být shodná s průměrnou mzdou zjišťovanou z podnikového výkaznictví ČSÚ, kde je celkový objem mzdových prostředků poměřován evidenčním počtem zaměstnanců podniku, v němž jsou však zahrnuti i zaměstnanci nemocní nebo s neplacenou nepřítomností kratší než 4 týdny.

Nejdůležitějším výsledkem strukturálního šetření je třídění mezd podle hlavních tříd zaměstnání, údaje za rok 2005 jsou v tabulce 4. Z přehledu je jasné patrný rozdíl v odměňování jednotlivých kategorií zaměstnání, zřetelný rozdíl v odměňování pracovníků v Hlavním městě Praze a v ostatních krajích.

Tab. 5 Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců podle hlavních tříd KZAM podle krajů v roce 2005

(strukturální šetření mezd)

	Placený čas (hodin za měsíc)			Průměrná mzda (Kč)			Medián mezd (Kč)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Hl.město Praha	173,0	174,5	171,1	28 260	31 831	23 481	23 188	25 584	20 375
Středočeský	172,4	173,9	170,3	21 579	24 052	17 917	18 956	20 775	16 498
Jihočeský	173,3	175,8	170,3	19 333	21 556	16 565	17 284	18 717	15 633
Plzeňský	172,5	174,4	170,0	20 253	22 406	17 450	18 500	20 050	16 287
Karlovarský	170,3	172,1	168,1	18 583	20 619	16 123	16 541	17 987	15 015
Ústecký	171,1	172,5	169,2	19 677	21 916	16 728	17 749	19 302	15 520
Liberecký	172,3	174,1	169,8	19 327	21 256	16 769	17 535	18 965	15 960
Královéhradecký	172,1	174,6	169,2	19 429	21 733	16 824	17 287	18 688	15 860
Pardubický	172,4	174,3	170,1	19 105	21 181	16 573	16 880	18 078	15 192
Vysočina	172,4	174,6	169,3	18 715	20 663	15 908	16 960	18 345	14 786
Jihomoravský	172,8	174,7	170,2	20 272	22 785	16 990	17 557	19 024	15 562
Olomoucký	171,2	172,6	169,0	19 351	21 566	16 098	17 088	18 578	14 797
Zlínský	172,4	174,0	170,2	19 786	22 195	16 486	17 423	18 972	15 129
Moravskoslezský	170,1	171,3	168,5	19 838	21 947	16 815	18 077	19 644	15 784

Dalším významným přínosem strukturálního šetření je využití mediánu mezd. Vypovídací schopnost údaje o průměrné mzdě může být často zavádějící. Důvodem je samotný způsob výpočtu ukazatele, kdy celkový objem mezd vydělíme počtem zaměstnanců. V souhrnu stačí několik zaměstnanců s velmi vysokými příjmy, které pak ovlivní celkovou průměrnou hodnotu. Při použití mediánu (střední hodnoty) mzdy, jsou mzdy všech pracovníků seřazeny podle velikosti, medián mzdy ukazuje mzdu zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení. Právě polovina mezd je nižší než mediánová hodnota a druhá polovina mezd je vyšší.

Medián mezd podle strukturálního šetření v roce 2005 je obsahem tabulky 5. Medián mezd celkem byl v Jihomoravském kraji šestý nejvyšší v České republice, stejné pořadí obsadil medián mezd mužů, ovšem u žen byl medián mezd až osmý nejvyšší. Navíc je z přehledu viditelný značný rozdíl v odměňování mužů a žen. Nejvyšší rozdíl mezi mediánem mezd mužů a žen v absolutním vyjádření byl v Hlavním městě Praze, a to 5 209 Kč, nejmenší rozdíl (2 827 Kč) byl v Královéhradeckém kraji. Nejvyšší rozdíl v relativním vyjádření byl ve Středočeském kraji (25,9 %), nejnižší pak v kraji Pardubickém (19,0 %).